

Etiska riktlinjer mot vapenindustrin i stadens lokaler och bolag

Motion av Sissela Nordling Blanco (Fi)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Sissela Nordling Blanco (Fi) anför i en motion till kommunfullmäktige att staden har ett ansvar för att inte bidra till konflikter och våld i världen. Detta regleras till viss del idag, exempelvis i stadens finansieringspolicy där det anges att staden i sina externa finansiella placeringar ska sträva efter att vara en ansvarsfull placerare. I motionen anför dock att det finns luckor i stadens styrdokument vilket bland annat illustrerades av att Stockholmsmässan, där stadens är majoritetsägare, i Älvsjö i maj 2019 huserade en av världens största vapenmässor. Mot bakgrund därav bör Stockholms stad ta fram etiska riktlinjer för att förhindra att något liknande sker igen. Med anledning av detta föreslår motionären att kommunfullmäktige beslutar om införa etiska riktlinjer som förhindrar staden och dess bolag att hyra ut sina lokaler till aktörer och evenemang som syftar till marknadsföring och försäljning av vapen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret konstaterar att regelverket för uthyrning ständigt måste ses över.

Stadshus AB svarar att de förtydligade riktlinjerna i stadens budget för 2020 är tillräckliga.

Mina synpunkter

Stockholmsmässan är en öppen mötesplats i Stockholmsregionen där det ständigt pågår utställningar inom många olika branscher och med representanter för olika politiska, religiösa och andra inriktningar. Mässan är öppen för företag och organisationer där alla människors lika värde respekteras samt att arrangören har stabila ekonomiska förutsättningar.

Stadens verksamheter ska verka för social och miljömässig hållbarhet. I budgeten för 2020 har stadens bolag Stockholmsmässan fått ett särskilt budgetuppdrag där bolaget ska motverka arrangemang från företag som inte följer de internationella konventioner och avtal i som Sverige har undertecknat, avseende mänskliga rättigheter, miljö/klimat, arbetsrätt, anti-korruption och inhumana vapen. Rutinerna för utyrning ska kontinuerligt utvärderas och utvecklas i enlighet med stadens policys. I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilaga

Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Emilia Bjuggren (S) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Bifalla motionen
2. Därutöver anföra följande

Stockholm stad ska inte, varken i egen regi eller i bolag ägda av staden, arrangera mässor där vapenföretag marknadsför och säljer produkter som används i krig och väpnade konflikter. Det borde vara självklart att det inte är och inte ska vara en av Stockholm stads prioriterade uppgifter att arrangera vapenmässor.

Det är därför glädjande att staden i gällande budget gett Stockholmsmässan i uppdrag att motverka arrangemang från företag som inte följer internationella konventioner och avtal som Sverige har undertecknat.

Det är dock otillräckligt att begränsa mässans utbud till att inte arrangera evenemang med ”inhumana” vapen. Enligt vår uppfattning bör Stockholmsmässan helt avstå från att arrangera mässor med vapen avsedda för krig och konflikt.

Reservation anfördes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Bifalla motionen.
2. Därutöver anför följande.

Vänsterpartiet delar uppfattningen i motionen att staden saknar heltäckande styrdokument för att leva upp till de globala målen i Agenda 2030. Självklart ska staden inte upplåta lokaler där vapenföretag får marknadsföra och sälja produkter som används i krig och väpnade konflikter. I maj 2019 lade vi därför en skrivelse till bland annat kommunstyrelsen om att alla styrdokument skulle ses över så att uthyrningar som vapenmässan i Älvsjö inte skulle kunna tillåtas i framtiden. Vi begärde också att alla legala möjligheter att stoppa mässan skulle vidtas, men tyvärr förgäves så mässan genomfördes iallafall.

I svaret på vår skrivelse medgav stadsledningskontoret att frågor som vapenmässan är ytterst kontroversiella och att regelverket och lämpligheten för uthyrningsuppdrag ständigt behövde ses över. Den hållningen välkomnade vi samtidigt som vi begärde att kontoret i samråd med Stockholms Stadshus AB skulle föreslå sådana förtydliganden som gör uthyrningar till vapenmässor otillåtna i framtiden. Att uthyrningen så sent som i slutet av september förra året bedömdes vara i enlighet med gällande ägardirektiv bekräftade att gällande direktiv var för tama. Givetvis var det positivt att finansborgarrådet några veckor senare ändrade sig och i sitt budgetförslag för 2020 gav Stockholmsmässan i uppdrag att motverka arrangemang från företag som inte följer internationella konventioner och avtal som Sverige har undertecknat.

Majoritetens nya ägardirektiv till Stockholmsmässan är bra, men mer behöver göras för att säkra att staden endast har externa relationer, vare sig det gäller lokaluthyrning eller andra affärer och överenskommelser, med parter som respekterar internationella konventioner och mänskliga rättigheter. Aktörer som inte sköter sin förvaltning eller tillämpar oetiska affärsmetoder ska exempelvis aldrig tillåtas bygga bostäder på stadens mark. Vänsterpartiet har därför i vårt budgetförslag för 2020 gett kommunstyrelsen i uppdrag att i samarbete med Stadshus AB ta fram en policy med etiska riktlinjer som ska gälla alla nämnder och styrelser såväl vid uthyrning som vid försäljning, markanvisning, bygglov, detaljsplaneändring etc.

Dessutom har vi angivit att alla ekonomiska styrdokument ska ses över i samma syfte och att kriterierna för ansvarsfulla placeringar ska skärpas så att placeringar endast ska göras i företag som följer internationella konventioner om mänskliga rättigheter, miljö/klimat, arbetsvillkor och affärsetik, det räcker inte med ambitioner i den riktningen. Staden ska heller inte göra placeringar i företag där en väsentlig del av omsättningen kommer från tobak eller tobaksprodukter, alkoholvaror, pornografi, kommersiell spelverksamhet, vapen eller fossila bränslen. Skrivningen i finanspolicyn om att sådana investeringar ska undvikas bara i möjligaste mån är för svag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 15 januari 2020

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Mats Larsson

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Jan Valeskog och Emilia Bjuggren (alla S) med hänvisning till Socialdemokraternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Sissela Nordling Blanco (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Sissela Nordling Blanco (Fi) anför i en motion till kommunfullmäktige att staden har ett ansvar för att inte bidra till konflikter och våld i världen. Detta regleras till viss del idag, exempelvis i stadens finansieringspolicy där det anges att staden i sina externa finansiella placeringar ska sträva efter att vara en ansvarsfull placerare. I motionen anføres dock att det finns luckor i stadens styrdokument vilket bland annat illustrerades av att Stockholmsmässan, där stadens är majoritetsägare, i Älvsjö i maj 2019 huserade en av världens största vapenmässor. Mot bakgrund därav bör Stockholms stad ta fram etiska riktlinjer för att förhindra att något liknande sker igen. Med anledning av detta föreslår motionären att kommunfullmäktige beslutar om införa etiska riktlinjer som förhindrar staden och dess bolag att hyra ut sina lokaler till aktörer och evenemang som syftar till marknadsföring och försäljning av vapen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 november 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Det är viktigt att i ett demokratiskt samhälle tillhandahålla mötesplatser för organisationer och företag där dessa kan mötas och utbyta kunskap och erfarenheter inom sitt område – det gynnar utveckling, dialog och transparens i samhället. Stockholmsmässan är en öppen mötesplats i Stockholmsregionen där det ständigt pågår utställningar inom många olika branscher och med representanter för olika politiska, religiösa och andra inriktningar. Mässan är öppen för företag och organisationer där alla människors lika värde respekteras samt att arrangören har stabila ekonomiska förutsättningar.

Stadsledningskontoret konstaterar samtidigt att detta är en kontroversiell fråga och att regelverket och lämpligheten för uthyrningsuppdrag ständigt behöver ses över. En viktig utgångspunkt är vad som anføres i kommunfullmäktiges budget om att Stockholms stad ska ligga i framkant med arbetet för mänskliga rättigheter. Stadsledningskontoret anser att regelverket för uthyrning kontinuerligt ska värderas och utvecklas.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 4 december har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen konstaterar att staden genom sitt ägande av olika fastigheter spelar en viktig roll i att möjliggöra en stor mängd arrangemang och möten av varierande storlek och innehåll. Det är viktigt att i ett demokratiskt samhälle tillhandahålla mötesplatser för organisationer och företag där dessa kan mötas och utbyta kunskap och erfarenheter, vilket gynnar utveckling, dialog och transparens i samhället. I motionen nämns specifikt arrangemang inom försvarsindustrin som anordnades av externa parter på det av staden delägda bolaget Mässfastigheter i Stockholm AB (Stockholmsmässan) och att riktlinjer borde tas fram för att förhindra att liknande arrangemang anordnas där eller i andra av stadens lokaler.

I stadens budget för 2020 anges inriktningen för stadens ägande i Stockholmsmässan. Där slås bland annat fast att staden som delägare ska agera för att *bolagets verksamheter är socialt och miljömässigt hållbara, i vilket ingår att motverka arrangemang från företag som inte följer de internationella konventioner och avtal som Sverige har undertecknat, avseende mänskliga rättigheter, miljö/klimat, arbetsrätt, anti-korruption och inhumana vapen.* Denna inriktning är ny för i år och speglar formuleringar i stadens finanspolicy. Koncernledningen anser att det är bra att kommunfullmäktige förtydligat synen på de sociala och miljömässiga ramarna för bolagets verksamhet och att detta är tillräckliga riktlinjer.